

**VIEŠOJI ĮSTAIGA
LIETUVOS ENERGETIKOS AGENTŪRA**

**APIBENDRINTA ANALITINĖ INFORMACIJA APIE
ENERGIJOS SUTAUPYMO SUSITARIMŲ
ĮGYVENDINIMĄ 2023 METAIS
(PATIKSLINTA)**

Vilnius, 2024 m.

Dokumentas	Apibendrinta analitinė informacija apie energijos sutaupymo susitarimų įgyvendinimą 2023 metais (Patikslinta)
Sudarymo data	2024-09-20
Aprašas	Apibendrintoje analitinėje informacijoje pateikiami energijos sutaupymo susitarimų, sudaromų tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos ir elektros bei dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių ir kitų įmonių, energijos vartojimo efektyvumo didinimo klausimais įgyvendinimo 2023 metais dokumentų tikrinimo rezultatai.
Parengė:	VšĮ Lietuvos energetikos agentūra, Energinės vartojimo efektyvumo didinimo kompetencijų centras: Aistė Modestavičienė; dr. Ričardas Masiulionis; Ginta Samulienė; Agnietė Melninkaitienė; Rasa Jaciničienė (Apibendrintos analitinės informacijos rengimo vadovė).

TURINYS

ĮVADAS.....	4
BENDRA SITUACIJA	5
DAŽNIAUSIAI PASITAIKANČIOS KLAIDOS/NETIKSLUMAI ĮMONIŲ TEIKIAMOSE METINĖSE ATASKAITOSE.....	6
TIKRINAMŲ ĮMONIŲ TAUPYMO PRIEMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ ĮVERTINIMAS	7
AB „Smiltynės perkėla“	8
VĮ Turto bankas.....	8
VĮ Valstybinių miškų urėdija	8
UAB „TOKSIKA“	9
AB Lietuvos radijo ir televizijos centras.....	9
ĮMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ REZULTATAI.....	10
IŠVADOS.....	14

ĮVADAS

Energijos sutaupymo susitarimai (toliau – susitarimai) sudaromi tarp Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija) ir elektros ir dujų perdavimo sistemų bei skirstomųjų tinklų operatorių, kuriuose valstybei tiesiogiai ar per jos kontroliuojamas įmones priklauso ne mažiau kaip 1/2 balsų bendrovės visuotiniame akcininkų susirinkime suteikiančių akcijų bei kitų energetikos įmonių (toliau bendrai – Įmonės), vadovaujantis Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo ir Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo¹, (toliau – Aprašas), nuostatomis.

Susitarimų sudarymo tikslas – taupyti galutinę energiją (toliau – energija) visose Lietuvos Respublikos ūkio srityse, didinant energijos vartojimo efektyvumą ir mažinant energijos vartojimo neigiamą poveikį aplinkai.

Viešajai įstaigai Lietuvos energetikos agentūrai (toliau – Agentūra) pavesta vykdyti įgaliosios įstaigos funkcijas ir patikrinti ne mažiau kaip 20 procentų pagal Aprašą Įmonių teikiamose metinėse ataskaitose nurodytų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų. Agentūra teikia Energetikos ministerijai apibendrintą analitinę informaciją už praėjusius metus (2023 m.) apie energijos taupymo susitarimų įgyvendinimą. Kartu pateikiami Įmonių deklaruotų ir per praėjusius kalendorinius metus įdiegtų energijos taupymo priemonių (toliau – Taupymo priemonės) patikros ir vertinimo lapai.

---

¹ Energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2017 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. 1-187 „Dėl energijos sutaupymo susitarimų sudarymo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

BENDRA SITUACIJA

Agentūra, vadovaudamasi Aprašu ir vykdydama 2024 metų veiklos planą², parengė apibendrintą analitinę informaciją apie susitarimų įgyvendinimą 2023 metais (toliau – Apibendrinta analitinė informacija).

2022 m. pab. — 2023 m. pr. Energetikos ministerija papildomai sudarė susitarimų su 24 valstybės valdomomis įmonėmis, pagal kuriuos planuojama sutaupyti virš 3 TWh energijos. Be to pradėti sudarinėti susitarimai ir su energijai imliomis Lietuvos savivaldybių valdomomis įmonėmis. Taigi 2023 m. didžiajai daliai susitarimus sudariusių Įmonių teko spartinti Taupymo priemonių įgyvendinimo veiklas bei dokumentuoti su tuo susijusią informaciją.

Atsiskaityti už 2023 m. įgyvendintas Taupymo priemones ir pateikti metines ataskaitas turėjo 29 Įmonės, iš jų: 25 Įmonės pateikė metines ataskaitas; 3 Įmonės pateikė raštus ir informavo, kad Taupymo priemonių neįgyvendino ar (ir) įgyvendins kitais susitarimo galiojimo metais; 1 Įmonė metinės ataskaitos nepateikė.

Rengiant Apibendrintą analitinę informaciją peržiūrėti ir išanalizuoti susitarimai ir Įmonių Agentūrai pateiktos metinės ataskaitos už 2023 m. Iš 22 Įmonių patikrinimui atrinktos 5-ių Įmonių 2023 m. įgyvendintos Taupymo priemonės bei jų įgyvendinimą pagrindžiantys dokumentai, arba iš 2023 m. deklaruotų 74 Taupymo priemonių atsirinktos patikrinti 23 (31 proc.).

Įmonės Taupymo priemonių vertinimui/patikrinimui atrinktos atsižvelgiant į kriterijų visumą. Prioritetas tikrinimui teikiamas Įmonėms, naujai pasirašiusioms susitarimus su Energetikos ministerija, pirmaisiais susitarimo įgyvendinimo metais; Taupymo priemonėms, kuriomis skatinama keisti energijos vartotojų elgesį; kai Agentūra įžvelgia riziką dėl deklaruotos sutaupytos energijos apskaičiavimo metodikos išsamumo ir patikimumo; Įmonės neišpildo rekomendacijų dėl analogiškų Taupymo priemonių pagrindimo tobulinimo; Agentūra įžvelgia Taupymo priemonės energijos sutaupymų dubliavimą su kita Taupymo priemone arba energijos vartojimo efektyvumo didinimo politikos priemone.

Įmonių siūlomi pripažinti tinkamais energijos sutaupymai — 219,82 GWh. Apibendrinti tikrinimo rezultatai pateikti 2 lentelėje, o detalesni duomenys pagal atskiras Įmones pateikti viešai neskelbiamame *apibendrinančios analitinės informacijos priede Nr. 1*.

Taupymo priemonėms, kurių įgyvendinimą pagrindžiantys dokumentai nebuvo tikrinami, Įmonių deklaruoti energijos sutaupymai siūlomi pripažinti tinkamais 2 lentelėje nurodyta apimtimi.

2023 m. Įmonės susitarimų tikslais dažniausiai įgyvendino šias Taupymo priemones:

- Apšvietimo sistemų modernizavimas, senų neefektyvių šviestuvų keitimas į LED šviestuvus ir pan.;
- Pastato inžinerinių sistemų modernizavimas, senų sistemų keitimas naujomis. Inžinerinių sistemų automatizavimas, jų darbo režimų optimizavimas;
- Automobilių parko atnaujinimas: veikloje naudojamų degalais varomų transporto priemonių keitimas į efektyviau kurą naudojančius arba elektromobilius;
- Nekilnojamo turto optimizavimas/atsisakymas;
- Šildymo temperatūros pastatuose sumažinimas keliais laipsniais (temperatūros reguliavimas);
- Įmonės padalinių veiklos organizavimas nuotoliniu būdu;

² Viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2024 metų veiklos plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2024-06-06 įsakymu Nr. 1-112 „Dėl viešosios įstaigos Lietuvos energetikos agentūros 2024 metų veiklos plano patvirtinimo“, priemonė 2.2.1.4. „Vykdyti energijos sutaupymo susitarimų įgyvendinimo priežiūrą“.

- Įmonės darbuotojų švietimas ir konsultavimas energijos išteklių taupymo klausimais;
- Ekonomiško, ekologiško vairavimo kursai.

Pagrindiniai energijos sutaupymų vertinimo ypatumai, susiję su atsinaujinančių energijos išteklių technologijomis ir energijos apskaitos prietaisais apskaityta energija. Agentūra nepripažino tinkamais deklaruojamus energijos sutaupymus, kai galutinių vartotojų objektuose diegiamos atsinaujinančių energijos išteklių technologijos (saulės elektrinės), kurios gamina energiją vien tik galutinių vartotojų poreikiams, tačiau energijos sutaupymo dėl technologijų įdiegimo pas galutinį vartotoją nėra. Tokia energija pagal Aprašo 21.3 papunkčio reikalavimus nėra deklaruojama kaip „sutaupyta energija“. Taip pat Agentūra nepripažino tinkamu vienos įmonės metinėje ataskaitoje deklaruojamo sutaupytos energijos kiekio priemonei, kuria įsigijami elektromobiliai, tačiau neatsisakoma senų įmonės transporto priemonių. Ši priemonė gali būti vertinama kaip energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonė, tačiau jos sutaupymai neįskaityti, nes automobiliai buvo įgyti siekiant didinti atliekų pervežimo pajėgumus ir įsigytais elektromobiliais nebuvo pakeisti seniau naudoti neefektyvūs automobiliai.

Tuo atveju, kai Taupymo priemonės sutaupytos energijos kiekis apskaičiuojamas vadovaujantis energijos apskaita, skaitiklio rodmenimis, išmatuotas energijos kiekis sutaupytu pripažįstamas tik 2023 metams, taigi nevertinamas su daugiklio efektu iki 2030 m.

DAŽNIAUSIAI PASITAIKANČIOS KLAIDOS/NETIKSLUMAI ĮMONIŲ TEIKIAMOSE METINĖSE ATASKAITOSE

Įmonių metinėse ataskaitose 2023 m. deklaruojant Taupymo priemones pastebėtos pagrindinės klaidos ir netikslumai susisteminti kartu su pasiūlymais bei pateikti *1 lentelėje*.

1 lentelė. Dažniausiai pasitaikančios klaidos Įmonių teikiamose 2023 m. metinėse ataskaitose bei pasiūlymai, kaip šias klaidas išspręsti

Netikslumai/Klaidos	Pasiūlymai
1. Įmonės vėluoja teikti metines ataskaitas Agentūrai bei Energetikos ministerijai.	Įmonės metinę ataskaitą apie sutaupyta energiją Agentūrai ir Energetikos ministerijai turi teikti vieną kartą per metus iki kiekvienų metų kovo 1 d.
2. Užpildoma ne visa metinėje ataskaitoje prašoma pateikti informacija apie įgyvendintas Taupymo priemones.	Pateikti išsamias metines ataskaitas bei užpildyti Aprašo 2, 3, 4 priedus. Siekiant supaprastinti ataskaitų rengimo procesą, Agentūra parengė metinių ataskaitų pildymo gaires.
3. Metinės ataskaitos laukelyje „Taupymo priemonės įgyvendinimo data“ nurodoma netiksli priemonės įgyvendinimo data, o paskutinė 2023 metų diena, t. y. 2023 m. gruodžio 31 d.	Nurodyti tikslią Taupymo priemonės faktinio įgyvendinimo (kai pradeda veikti modernizuota įranga/įrenginiai arba jau atlikti veiksmai, kurie lemia energijos taupymą) datą (metai-mėnuo-diena). Tai neturėtų būti ataskaitinių metų paskutinė diena.
4. Nenurodomas galutinis vartotojas (jo Ekonomikos sektorius).	Nurodyti galutinį vartotoją, pas kurį objekte taupoma energija. Nurodyti ekonomikos sektorių, kuriame veikia šis vartotojas. Ekonomikos sektoriai: pramonės, transporto, paslaugų, žemės ūkio, namų ūkio ir pan. Nurodyti ekonominės veiklos rūšį pagal EVRK 2 red.

Netikslumai/Klaidos	Pasiūlymai
5. Nenurodomas Taupymo priemonės įgyvendinimo adresas (pvz. nurodoma „45 pastatai“ arba „5 transporto priemonės).	Nurodyti visus Taupymo priemonių įgyvendinimo adresus (nekilnojamojo turto unikalius numerius): gatvę, pastato numerį, miestą. Įvardyti transporto priemonių markes ir pan.
6. Neaišku kuriam laikotarpiui (metams, ar keliems mėnesiams) yra skaičiuojama Taupymo priemonės sutaupyta energija.	Metinėje ataskaitoje visada turi būti skaičiuojama metinė sutaupyta energija. Jeigu įmonė apskaičiuoja ne metinį energijos sutaupymą, tai turi būti nurodyta ataskaitoje. Rekomenduojama teikiant informaciją pagal Aprašo priedus išskirti reikalingą pateikti informaciją į atskiras eilutes: <ul style="list-style-type: none"> • Sutaupytos energijos kiekis xxx metais (kai priemonė įgyvendinta metų eigoje, sutaupymai bus apskaičiuojami ne pilniems metams, o laikotarpiui nuo priemonės įgyvendinimo pabaigos iki metų galo); • Metinis sutaupytos energijos kiekis; • Sutaupyta energija per Taupymo priemonės gyvavimo trukmę.
7. Sutaupyta energija bendra skaitine verte nurodoma visoms metinėje ataskaitoje deklaruojamoms Taupymo priemonėms.	Reikalinga išskirti sutaupyta energijos kiekį atskiroms Taupymo priemonėms.
8. Sutaupyta energija neišskiriama pagal energijos rūšį (pvz.: nurodytas bendras sutaupytos elektros ir šilumos energijos kiekis).	Tuo atveju, kai įgyvendinant Taupymo priemonę taupoma ir elektros, ir šilumos energija, reikalinga išskirti energijos sutaupymą skaitine verte pagal atskiras energijos rūšis.
9. Nepateikiamos atskirų Taupymo priemonių energijos sutaupymų apskaičiavimo metodikos, metodikoje naudojamų reprezentatyvių prielaidų šaltiniai ir pan.	Visada reikalinga pateikti išsamią sutaupytos energijos apskaičiavimo metodiką, joje naudojamų duomenų ir prielaidų oficialius šaltinius kiekvienai metinėje ataskaitoje deklaruojamai Taupymo priemonei.
10. Nenurodytos Taupymo priemonių gyvavimo trukmės.	Įvesti Taupymo priemonės gyvavimo trukmę (metais). Energijos taupymo priemonių orientacines trukmes įmonė gali nurodyti vadovaudamasi Europos Komisijos <u>rekomendacijomis</u> , kurių vertės pagal priemonės rūšį pateikiamos VIII priedėlyje, atsižvelgiant į tikslinį sektorių: pastatai, paslaugos, transportas, pramonė.

TIKRINAMŲ ĮMONIŲ TAUPYMO PRIEMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ ĮVERTINIMAS

Agentūra kasmet atlieka ne mažiau kaip 20 procentų metinėse ataskaitose nurodytų Taupymo priemonių dokumentų ir atliktų skaičiavimų patikrinimą. Šiomet Agentūra patikrinimui atrinko Taupymo priemones, kurias įgyvendino 5 Įmonės: AB „Smiltynės perkėla“, VĮ Turto bankas, UAB „Toksika“, VĮ Valstybinių miškų urėdija ir AB „Lietuvos radijo ir televizijos centras“. Šioms Įmonėms išsiųsti raštai, kuriais paprašyta patikslinti metines ataskaitas bei pateikti Taupymo priemonių įgyvendinimo faktą pagrindžiančius dokumentus. Viena iš Įmonių informavo, kad šiuo

metu neturi galimybės pateikti Taupymo priemonės pagrindžiančios informacijos ir (ar) dokumentų, o pateiks juos vėliau. Žemiau pateikiamas Įmonių sutaupyto energijos kiekio vertinimas.

AB „Smiltynės perkėla“

AB „Smiltynės perkėla“ 2023 m. metinėje ataskaitoje deklaruoja Taupymo priemones, kurių veiklos yra organizacinio pobūdžio: pastato inžinerinių sistemų, jų įrangos išjungimas ir (ar) reguliavimas ir kontrolė, darbuotojų nuotolinio darbo organizavimas įmonėje bei švietėjiškos veiklos, skatinančios įmonės darbuotojus taupiai vartoti energijos išteklius. Įmonė metinėje ataskaitoje pateikia sutaupyto energijos apskaičiavimo metodiką su skaičiuojamaisiais duomenimis. Sutaupyto energijos apskaičiavimo principas: iš metinio energijos suvartojimo (kelių metų vidurkio) prieš Taupymo priemonės įgyvendinimą atimant metinį energijos suvartojimą įgyvendinus Taupymo priemonę. AB „Smiltynės perkėla“ Taupymo priemonės metinis sutaupyto energijos kiekis 141,33 MWh 2023 metais siūlomas įskaityti tinkamu. 2023 metų tikslas, nustatytas susitarime, viršytas 3 kartus.

VĮ Turto bankas

VĮ Turto bankas, centralizuotai valdantis administracinės paskirties valstybės nekilnojamąjį turtą, 2023 m. metinėje ataskaitoje deklaruoja sutaupymus, gautus įgyvendinus 8 energijos taupymo priemones. Energijos sutaupymas gautas įgyvendinus techninio ir organizacinio pobūdžio priemones. Įmonė, įgyvendindama priemonę „Liuminescencinių ir kaitrinių šviestuvų keitimas į efektyvius LED šviestuvus“, pakeitė 42 339 vnt. šviestuvų ir sutaupė 1,6 GWh elektros energijos. Taip pat 0,22 GWh elektros energijos sutaupė pakeitus 358 pasenusias neklasifikuotas kondicionavimo sistemas į efektyvesnes, A+ energijos efektyvumo klasę atitinkančias sistemas. Įmonė automatizavo 60 pastatų šilumos punktų valdymą ir sutaupė 0,232 GWh šilumos energijos. Taip pat įgyvendino priemonę „Elevatorinių šilumos punktų modernizavimas“ (modernizuota 20 elevatorinių punktų) ir sutaupė 0,202 GWh šilumos energijos, bei priemonę „Pastatų inžinerinių sistemų automatizavimas ir nuolatinė stebėseną“ (automatizuota 41 sistema) ir sutaupė 0,105 GWh šilumos ir 0,4 GWh elektros energijos, o įgyvendindama priemonę „Pastatų modernizavimas“ (modernizuoti 4 pastatai), sutaupė 0,611 GWh šilumos ir elektros energijos (apskaičiuota pagal energijos sąnaudų, reikalingų vienam kvadratiniam metrui per metus, prieš ir po modernizavimo skirtumą). Deklaruota, jog sutaupyta 0,285 GWh šilumos energijos optimizavus 225 šilumos punktų darbo grafikus, bei sutaupyta 2,649 GWh elektros ir šilumos energijos optimizavus 18 500 m² valdomo ploto. Nurodyta, kad 6 įgyvendintų priemonių gyvavimo trukmė yra 5 metai, o pastatų modernizavimo priemonės – 20 metų. Bendras sutaupyto energijos kiekis apskaičiuotas palyginant 2023 m. ir 2022 m. energijos sąnaudas pastatuose, kuriuose buvo įgyvendinamos energijos taupymo priemonės.

VĮ Turto banko taupymo priemonių metinis bendras sutaupyto energijos kiekis 7,254 GWh 2023 metais siūlomas įskaityti tinkamu, tačiau pagal susitarimą 2023 metų tikslas (9,063 GWh) yra nepasiektas, o jo išpildymas siekia 80 procentų.

VĮ Valstybinių miškų urėdija

VĮ Valstybinių miškų urėdija 2023 m. metinėje ataskaitoje deklaruoja energijos taupymo priemones, kurių veiklos yra organizacinio ir technologinio pobūdžio: efektyvus transporto naudojimas (darbuotojų skatinimas taikyti ekonomišką ir ekologišką vairavimo principus), neefektyvių automobilių atsisakymas efektyvumo tikslais, efektyvesnių ir taupesnių automobilių įsigijimas, energijos apskaita (įmonės energijos suvartojimo ir sutaupymo švieslentės paskelbimas),

efektyvumo tikslais atsisakyti energetiškai neefektyvūs pastatai. Didžiausias sutaupymas 2023 m. (3,642 GWh) pasiektas įgyvendinus priemonę „Energijos apskaita“ (priemonės gyvavimo trukmė 1 metai). Šios Taupymo priemonės įgyvendinimo metu buvo parengta ir įmonės intranete paskelbta energijos vartojimo įmonėje švieslentė. Švieslentėje įmonės darbuotojai, regioninių padalinių vadovai turi galimybę sekti suvartojimą, analizuoti energijos suvartojimo dinamiką pagal energijos rūšį, laikotarpį ir pan. Papildomai vyksta rezultatų pristatymai, aptarimai. Mažiausias sutaupymas 2023 m. (0,023 GWh) pasiektas įgyvendinus organizacinę priemonę efektyvumo tikslais „Atsisakyti energetiškai neefektyvūs pastatai“.

Pažymėtina, kad 2022 m. spalio 14 d. VĮ Valstybinių miškų urėdijos generalinio direktoriaus įsakymu buvo patvirtintas VĮ Valstybinių miškų urėdijos energijos taupymo priemonių planas, kuriame numatyti 26 veiksmai/priemonės energijos taupymui, nustatyti terminai priemonių įgyvendinimui, taupymo potencialas, paskirti atsakingi darbuotojai už minimo plano įgyvendinimą.

VĮ Valstybinių miškų urėdijos Taupymo priemonių 2023 metų bendras sutaupyta energijos kiekis 4,492 GWh siūlomas įskaityti tinkamu, o pagal susitarimą 2023 metų tikslas (1,700 GWh) yra viršytas 2,6 karto.

UAB „TOKSIKA“

UAB „TOKSIKA“ pateiktoje metinėje ataskaitoje deklaravo dvi energijos Taupymo priemonės: lengvųjų krovinių elektromobilių (3 vnt.) įsigijimas ir Vilniaus atliekų aikštelės teritorijos, sandėlių apšvietimo modernizavimas, įrengiant LED apšvietimo prietaisus. Bendras deklaruotas metinis sutaupyta energijos kiekis – 0,058 GWh. Elektromobilių įsigijimo priemonei metinėje ataskaitoje deklaruotas sutaupyta energijos metinis kiekis 0,042 GWh siūlomas neįskaityti kaip tinkamas, nes elektromobiliai buvo įsigyti siekiant didinti atliekų pervežimo pajėgumus bei jais nebuvo pakeisti anksčiau UAB „TOKSIKA“ reikmėms naudoti neefektyvūs automobiliai (galimai neefektyvūs automobiliai vis dar naudojami įmonės veikloje). Įgyvendinant Taupymo priemonę „Vilniaus atliekų aikštelės teritorijos, sandėlių apšvietimo modernizavimas, įrengiant LED apšvietimo prietaisus“ seni šviestuvai (liuminescenciniai, halogeniniai, kaitriniai) pakeisti naujais taupiais LED šviestuvais, taip pat įdiegti judesio davikliai.

UAB „TOKSIKA“ Taupymo priemonės 2023 m. bendras sutaupyta energijos kiekis 0,016 GWh siūlomas įskaityti tinkamu, o pagal susitarimą 2023 metų tikslas (0,05 GWh) yra pasiektas 32 proc. apimtimi.

AB Lietuvos radijo ir televizijos centras

AB Lietuvos radijo ir televizijos centras 2023 m. metinėje ataskaitoje deklaravo septynias energijos taupymo priemones, kurių veiklos yra organizacinio ir technologinio pobūdžio: freecooling oro vėdinimo/vėsinimo įrenginio įrengimas, vidutinių bangų siūstuvo modernizacija, liuminescencinių ir halogeninių lempų keitimas, palaikomos patalpų temperatūros sumažinimas, Vilniaus TV bokšto LED apšvietimo išjungimas, išmaniosios apskaitos prietaisų diegimas įmonėje, saulės elektrinių plėtra. Didžiausias sutaupymas 2023 m. (0,656017 GWh) pasiektas įgyvendinus priemonę „Išmaniosios apskaitos prietaisų diegimas įmonėje“. Priemonė yra techninio pobūdžio, priemonė buvo įdiegta Įmonės vidaus elektros tinkle su tikslu sumažinti žmoniškųjų resursų sąnaudas, dėl duomenų surinkimo ir apdorojimo. Įdiegus sistemą galima operatyviau reaguoti į elektros suvartojimo pokyčius ir atsirandančius gedimus elektros tinkle. Sistema leidžia surinkti tikslus duomenis 5 min. intervalu t.y. tiksliai matyti suvartojamos elektros kiekį. Mažiausias sutaupymas 2023 m. (0,0086 GWh) pasiektas įgyvendinus priemonę „Freecooling oro

vėdinimo/vėsinimo įrenginio įrengimas“, kurios metu įrengtas oro vėdinimo/vėsinimo įrenginys ir jo dėka taupoma elektros energija. Įmonės deklaruoto energijos sutaupymo priemonei „Saulės elektrinių plėtra“ siūloma neįskaityti tinkamu, nes saulės elektrinės pagaminta elektros energija nėra sutaupyta, o tik pagaminta kito energijos šaltinio. Šiuo atveju energija nėra sutaupoma ir nėra didinamas energijos vartojimo efektyvumas.

AB Lietuvos radijo ir televizijos centras Taupymo priemonių 2023 metų siūlomas įskaityti tinkamu sudaro 0,935 GWh. Pagal susitarimą įmonė 2023 metų tikslą (0,6 GWh) viršijo 1,5 karto.

ĮMONIŲ ENERGIJOS SUTAUPYMŲ REZULTATAI

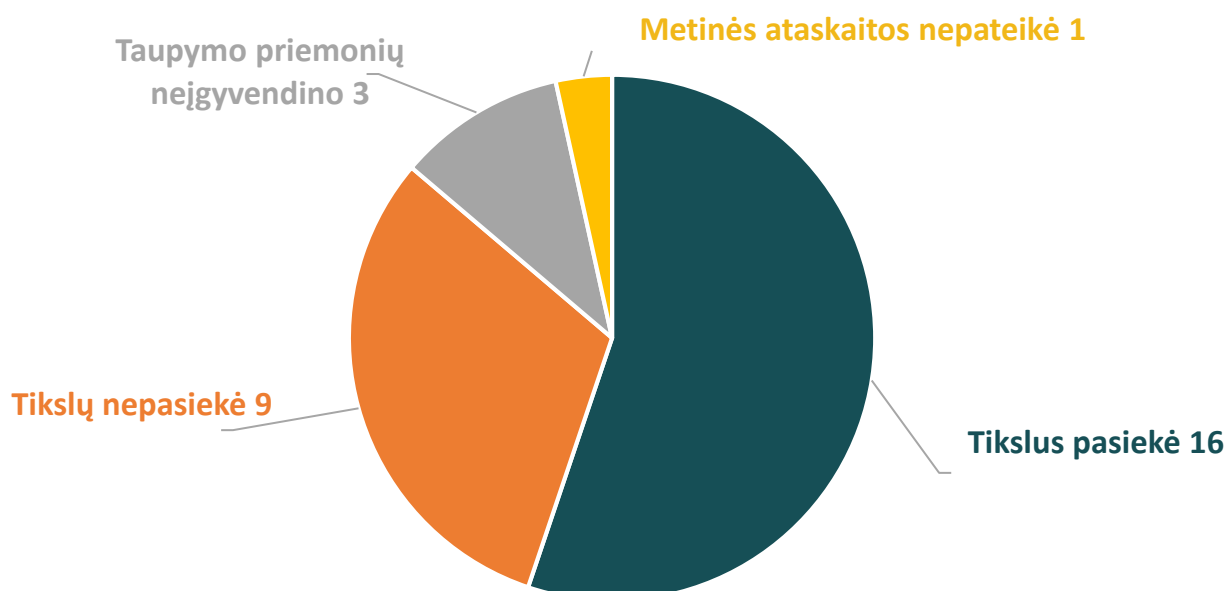
Apibendrinta informacija apie 29 Įmonių veiklą 2023 m. įgyvendinant susitarimus pateikiama 2 lentelėje.

2 lentelė. Įmonių susitarimų Taupymo priemonių įgyvendinimo 2023 metais suvestiniai rezultatai

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Įmonė</i>	<i>Ekonomikos sektorius</i>	<i>Susitarimo tikslas 2023 metams, GWh</i>	<i>Siūlomas užskaityti energijos sutaupymas 2023 m, GWh</i>	<i>Tikslas pasiekimas, %</i>
1	AB „Amber Grid“	Transportas	0,14	0,102	73%
2	AB „Energijos skirstymo operatorius“	Visi sektoriai	102,200	133,254	130%
3	AB „Jonavos grūdai“	Transportas	0,035	0,023	66%
4	AB „Kelių priežiūra“	Paslaugos	0,2288	0,054	24%
5	AB Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija	Transportas	0,015	0,042	277%
6	AB „Lietuvos geležinkeliai“	Paslaugos	1,87	3,978	213%
7	AB „Lietuvos paštas“	Transportas	0,485	4,322	891%
8	UAB Lietuvos parodų ir kongresų centras LITEXPO	Paslaugos	0,0291	0,038	131%
9	AB LITGRID	Pramonė	0,380	0,250	66%
10	Valstybės įmonė „Oro navigacija“	Transportas	0,203	0,027	13%
11	UAB Pieno tyrimai	Paslaugos	0,068995	0,0001	0,20%
12	Valstybės įmonė Registrų centras	Paslaugos	0,049653	0,202	406%
13	Valstybės įmonė „Regitra“	Paslaugos	0,0682	0,037	54%
14	UAB "Šiaulių gatvių apšvietimas"	Statyba	0,0082	0,018	214%
15	AB „Smiltynės perkėla“	Transportas	0,041	0,141	345%
16	UAB „Toksika“	Pramonė	0,05	0,016	32%
17	VĮ Turto bankas	Paslaugos	9,063	7,254	80%
18	Valstybės įmonė Valstybinių miškų urėdija	Žemės ūkis, žvejyba	1,7	4,492	264%
19	AB "Via Lietuva"	Paslaugos	1,5	1,556	104%
20	AB "VIAMATIKA"	Paslaugos	0,0324	0,200	616%

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Įmonė</i>	<i>Ekonomikos sektorius</i>	<i>Susitarimo tikslas 2023 metams, GWh</i>	<i>Siūlomas užskaityti energijos sutaupymas 2023 m, GWh</i>	<i>Tikslo pasiekimas, %</i>
21	AB Lietuvos radijo ir televizijos centras	Paslaugos	0,6	0,935	156%
22	VĮ "Ignalinos atominė elektrinė"	Pramonė	5,87	9,772	166%
23	AB „KN Energies“	Transportas	1,32	52,66	3989%
24	AB Lietuvos oro uostai	Transportas	0,25	0,413	165%
25	UAB „Genetiniai ištekliai“	Žemės ūkis, žvejyba	0,00065	0,037	5631%
26	AB Vilniaus šilumos tinklai	Pramonė	0,38	Taupymo priemonių nedeklaravo.	
27	UAB „Jurbarko vandenys“	Pramonė	0,035	Taupymo priemonių nedeklaravo.	
28	VĮ Žemės ūkio duomenų centras	Paslaugos	0,0255	Taupymo priemonių nedeklaravo.	
29	UAB „Lietuvos žirgynas“	Žemės ūkis, žvejyba	0,004483	Metinės ataskaitos nepateikė.	
<i>Iš viso:</i>			<i>126,653</i>	<i>219,821</i>	

Įmonės, 2023 m. įgyvendinusios Taupymo priemones, bendrai sutaupė 219,821 GWh energijos, o t. y. 74 proc. daugiau nei iš viso buvo numatyta susitarimuose. Įmonių tikslų siekimo 2023 m. pasiskirstymas (vnt.) pateiktas *1 pav.*

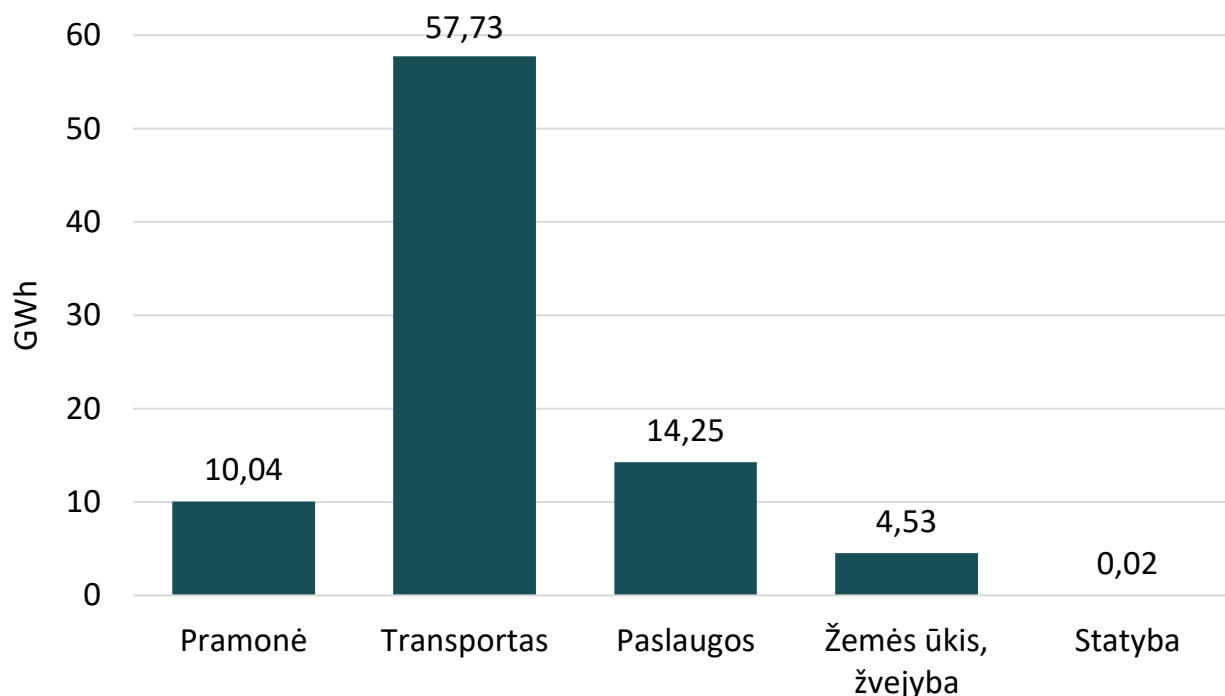

1 pav. Įmonių (vnt.) pasiskirstymas pagal 2023 m. susitarimų tikslų siekimą

16 Įmonių pasiekė susitarimuose nustatytus tikslus, o kai kurios netgi juos viršijo 2 ar daugiau kartų. Tikslų nepasiekusios Įmonės turėtų peržiūrėti savo galimybes ir žmogiškuosius resursus bei

sparčiau, didesne apimtimi, vykdyti energijos taupymo veiklas. 1 Įmonės metinės ataskaitos Agentūrai nepateikė.

2 paveiksle pateikiamas 2023 m. Įmonių sutaupyta energija (GWh) pasiskirstymas pagal ekonomikos sektorius.

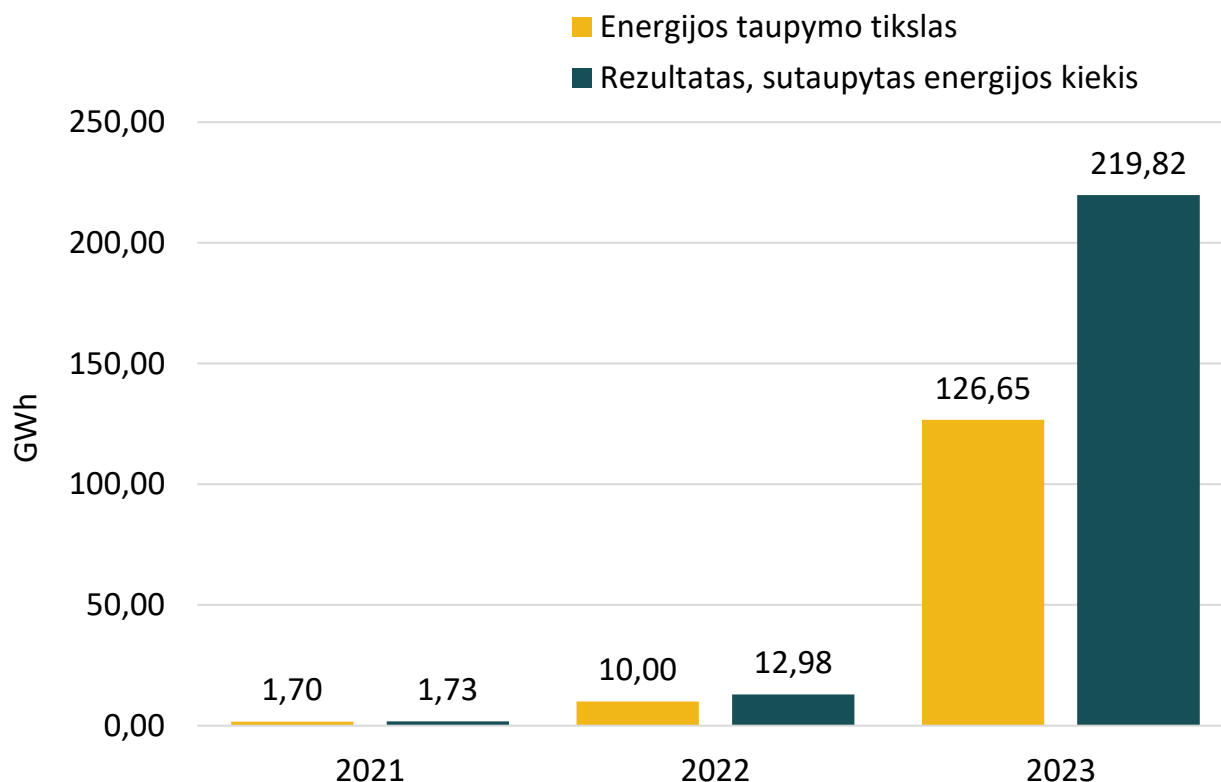

2 pav. 2023 m. Įmonių sutaupyta energija (GWh) pasiskirstymas pagal ekonomikos sektorius

Kaip matyti iš pateikto grafiko, didžiausi energijos sutaupymai yra pasiekti transporto sektoriuje, tuo tarpu statybos sektoriuje rezultatas yra neženklaus, jame veikia tik viena iš 29 Įmonių. Į grafiką neįtrauktas AB “Energijos skirstymo operatoriaus” pasiektas energijos sutaupymas – 133,19 GWh, nes Įmonė diegdama išmaniają energijos apskaitą tiek privatiems, tiek verslo klientams susitarimą vykdo įvairiuose ekonomikos sektoriuose.

Vertinamas kiekviename sektoriuje pasiektas energijos sutaupymo santykis su visu sektoriaus galutiniu energijos suvartojimu, kuris yra iš Valstybės duomenų agentūros energijos balanso 2023 metams. Energijos sutaupymas (10,04 GWh) pramonės sektoriuje sudaro 0,098 proc. nuo energijos suvartojimo pramonės sektoriuje. Energijos sutaupymas (57,73 GWh) transporto sektoriuje sudaro 0,219 proc. nuo energijos suvartojimo transporto sektoriuje. Energijos sutaupymas (14,25 GWh) paslaugų sektoriuje sudaro 0,203 proc. nuo energijos suvartojimo paslaugų sektoriuje. Energijos sutaupymas (4,53 GWh) žemės ūkio ir žvegybos sektoriuose sudaro 0,338 proc. nuo energijos suvartojimo žemės ūkio ir žvegybos sektoriuose. Energijos sutaupymas (0,02 GWh) statybos sektoriuje sudaro 0,004 proc. nuo energijos suvartojimo statybos sektoriuje.

Siekiant įvertinti visų susitarimų įgyvendinimo progresą nuo 2021 m., 3 paveiksle pateikiamas Įmonių atskirais metais išsikeltas tikslas ir pasiektas rezultatas – sutaupyta energijos kiekis (GWh).

3 pav. Įmonių sutaupyta energijos kiekis (GWh) 2021 – 2023 metais.

Kasmet didėjant Įmonių, įgyvendinančių Taupymo priemones, skaičiui, didėja sutaupyta energijos kiekis. 2021 m. 2 Įmonės sutaupė 1,73 GWh energijos, 2022 m. 3 Įmonės sutaupė 12,98 GWh energijos, o 2023 m. 25 įmonės sutaupė 219,82 GWh. Vyrauja tendencija, kad bendri Įmonių energijos sutaupymo tikslai yra pasiekiami ir viršijami, tačiau įvertinus atskirų Įmonių pasiekimus 2023 metais tikslus pasiekė apie trečdalis. Likusios Įmonės turėtų labiau prisidėti gerinant energijos vartojimo efektyvumo didinimo situaciją Lietuvoje.

IŠVADOS

1. Įmonių, naujai (2022 m. pab. – 2023 m.) sudariusių susitarimus, pirmiesiems susitarimo įgyvendinimo metams deklaruojamų Taupymo priemonių metinės ataskaitos užpildytos su trūkumais, nepateikiant visos būtinos informacijos. Siekiant palengvinti metinių ataskaitų pildymą, Agentūra parengė jų pildymo gaires, kuriose pateikiami pildymo žingsniai ir Taupymo priemonių pavyzdžiai. Minėtomis gairėmis rekomenduojama vadovautis kasmet rengiant metines ataskaitas. Visi Įmonių atlikti skaičiavimai, prielaidos ir duomenys (naudojamos skaičiavimuose) turi būti aprašomi bei nurodomi naudojamų duomenų ir prielaidų oficialūs šaltiniai.
2. 2023 m. Įmonės, siekdamos susitarimuose numatytų tikslų, dažniausiai įgyvendino šias Taupymo priemones: patalpų apšvietimo modernizavimas; automobilių parko atnaujinimas; pastato inžinerinių sistemų modernizavimas, automatizavimas, jų darbo režimų optimizavimas. Taip pat buvo įgyvendinami Įmonių veikloje naudojamų technologinių įrenginių modernizavimo, jų darbo optimizavimo veiksmai, tačiau jų įgyvendinta mažiau.
3. 2023 metais Įmonių susitarimams įgyvendinti deklaruotas Taupymo priemones Agentūra patikrino 31 proc. apimtimi t. y. 23 Taupymo priemones.
4. Įmonės per 2023 metus bendrai sutaupė 219,82 GWh energijos, (t. y. 74 proc. daugiau nei buvo susitarusios), tačiau ne visos pasiekė savo susitarimuose nustatytus tikslus. Įmonėms, nepasiekusioms susitarimų tikslų, rekomenduojame ieškoti galimybių sparčiau ir (ar) didesne apimtimi įgyvendinti energijos taupymo veiklas ateityje.
5. Iš 29 Įmonių, turėjusių 2023 m. įgyvendinti sudarytus susitarimus, tikslą 2023 metams pasiekė 16 (pusė Įmonių), o kai kurios Įmonės jį viršijo 2 ir daugiau kartų. 1 Įmonė 2023 m. metinės ataskaitos Agentūrai nepateikė, o 3 raštais informavo, kad 2023 m. Taupymo priemonių neįgyvendino.
6. Dažniausiai Įmonės Taupymo priemones įgyvendino savo veikloje, o didžiausi energijos sutaupymai pasiekti transporto sektoriuje.